

Seria 5. Łańcuchy Markowa

1. Niech P będzie macierzą przejścia błędzenia przypadkowego na $\mathbb{Z}_+$, takiego, że $P(0,0) = p$ oraz

$$\begin{aligned} P(x, x-1) &= p, & x > 0 \\ P(x, x+1) &= q, & x \geq 0, \end{aligned}$$

gdzie $p + q = 1$. Pokaż, że jeśli $p \geq q$, to $L(0,0) = 1$, czyli łańcuch jest powracający.

2. Niech X będzie nieredukowalnym błędzeniem przypadkowym na $\mathbb{Z}$. Pokaż, że jeśli rozkład Γ zmiennych $\{W_n\}$ ma średnią 0, to łańcuch jest powracający.
3. Pokaż, że jeśli $A \in \mathcal{B}(\mathcal{X})$ jest jednostajnie przechodni tak, że $U(x, A) \leq M$ dla $x \in A$, to $U(x, A) \leq 1 + M$ dla każdego $x \in \mathcal{X}$.
4. Jeśli zbiór $A \in \mathcal{B}(\mathcal{X})$ spełnia $L(x, A) = 1$ dla każdego $x \in A$, to A jest powracający. Jeśli dodatkowo X jest ψ -nieredukowalny, to $A \in \mathcal{B}_+(\mathcal{X})$ oraz $U(x, A) = \infty$ dla każdego $x \in \mathcal{X}$.
5. Jeśli zbiór $A \in \mathcal{B}(\mathcal{X})$ spełnia $L(x, A) \leq \varepsilon < 1$ dla $x \in A$, to $U(x, A) \leq (1 - \varepsilon)^{-1}$ dla $x \in \mathcal{X}$, zatem A jest jednostajnie przechodni.
6. Niech $\tau_A(k)$ oznacza k -ty powrót do A . Przypuśćmy, że dla pewnego m

$$\mathbf{P}_x(\tau_A(m) < \infty) \leq \varepsilon < 1, \quad x \in A;$$

wówczas $U(x, A) \leq 1 + m/(1 - \varepsilon)$ dla $x \in \mathcal{X}$.

7. Pokaż, że jeśli $B \xrightarrow{a} A$ dla pewnego rozkładu a , wtedy z faktu, że A jest jednostajnie przechodni wynika, że B również ma tę własność.
8. Pokaż, że jeśli D^c jest zbiorem pochłaniającym oraz $L(x, D^c) > 0$, dla wszystkich $x \in D$, to D jest przechodni.
9. Pokaż korzystając z warunku dryfu, że jeśli rozkład Γ w błędzeniu na $\mathbb{Z}_+$ ma ograniczony nośnik to łańcuch jest powracający.
10. Pokaż, że jeśli średnia w rozkładzie Γ o kończonym nośniku jest różna od zera to łańcuch jest przechodni.
11. Pokaż, że w błędzeniu na $\mathbb{Z}_+$ przy rozkładzie Γ o kończonym nośniku łańcuch jest powracający wtedy i tylko wtedy gdy średnia jest niedodatnia.
12. Pokaż, że jeśli w błędzeniu na $\mathbb{R}_+$ średnia w rozkładzie Γ jest ujemna, wtedy łańcuch jest powracający.
13. Pokaż, że jeśli w błędzeniu na $\mathbb{R}_+$ średnia w rozkładzie Γ jest równa 0, a wariancja jest skończoną liczbą dodatnią, wtedy łańcuch jest powracający.
14. Pokaż, że jeśli w błędzeniu na $\mathbb{R}_+$ średnia w rozkładzie Γ jest dodatnia, a nośnik ograniczony, wtedy łańcuch jest przechodni.